

PATUD EI LOE?! Aivar Mäe, Tero Taskila, Edgar Savisaar – skandaaliga lahkuvatele tippjuhtidele makstakse rahva rahast hiigelhüvitisi

Ahistamissüüdistuste tõttu ja enne vastavasisulise raporti avalikuks saamist ametist lahkunud Rahvusoper Estonia peadirektor Aivar Mäe sai teatri nõukogult teele kaasa kuue kuu palga ehk 39 600 euro suuruse lahkumishüvitise.

Aivar Mäele kaasa antavad kümned tuhanded eurod pole sugugi esimene kord, kui rahva raha eest tasutakse lahkuvale tippjuhile kulme kergitama panev summa – meenutame või Estonian Airi põhja lasknud Tero Taskila ligi 100 000 eurot. Millised on veel skandaalsemad ja mahlakamad juhtumid?

Alustame eelmise sajandi lõpust. 1999. aasta kevadel tuli Eestis võimule Mart Laari teine valitsus ja ühena esimestest sammudest kangutati kohalt lahti viis aastat Tallinna Sadamat juhtinud **Enn Sarap**. Kuigi toonane teede- ja sideminister Toivo Jürgenson tahtis Sarapi „usalduse kaotuse tõttu“ minema saata tühjade kätega, võitles too endale kohtus välja 1,26 miljoni krooni (80 000 euro) suuruse lahkumishüvituse.

Enn Sarap (keskel) 1999. aastal Tallinn-Helsingi laeval.
(Urmo Udras)

Hiljem süüdistati Sarapit sadamale üle kahe miljoni krooni suuruse kahju tekitamises, kuid kohtus jäi õigus eksjuhile.

Kui **Jüri Otti** taheti 1999. aasta lõpus Tallinna Botaanikaaia direktori kohalt vallandada, võttis mees pikkadeks kuudeks haiguslehe. Tema sõnul oli väidetav usalduse kaotamine tegelikult poliitiline kius: Ott kuulus Koonderakonda, linna valitses Jüri Mõis Isamaast. Pärast pooleteiseaastast vaidlust jõudsid Jürid lõpuks kokkuleppele: Ott sai ametist vabaks ja tema rahakotti kukkus 266 000 krooni (17 000 eurot)

Botaanikaaia kunagine direktor Jüri Ott (Tiina Kõrtsini)

1999. aasta novembris lõppes Saare maavanema **Jüri Saare** ametiaeg ja ta sai 112 500 krooni (7200 eurot) lahkumishüvitist. 2000. aasta jaanuaris kinnitati Saar uuesti maavanemaks, aga raha jättis mees endale – täpsemalt maksis ta selle enda loodud sihtasutusse Saaremaa Fond.

Eesti Posti juhiks saamise eel kummitasid **Alo Streimanni** minevikupatud: Kohtla-Järve Soojust juhtides kasutas mees

ohtuleht.ee

28.08.2020 16:25

Viljar Voog

90000

Rahvusoper Estonia

Aivar Mäe

eraostudeks firma krediitkaarti, lisaks oli ta nooruses purjuspäi vigaseks sõitnud noore naise, kelle ravikulused ta ei tasunud, vaatamata lubadusele. Siiski sai Streimann 2002. aastal ametisse ja asus kärmelt riigifirma raha kulutama, ostes juhatusele autosid, tekitades kümnete tuhande kroonide suuruseid telefoniarveid ja makstes iseendale preemiat. Vaid aasta pärast ametisse asumist andis ta sisse lahkumisavalduse ja sai hüvitiseks kuue kuu palga, 352 800 krooni (22 500 eurot).

Alo Streimann 1999. aastal, toona veel Kohtla-Järve Soojuse tegevdirektori ametis. (Ekspress Meedia)

Tragikoomiline olukord 2008. aasta novembrist: Saaremaa Golfi aktsiaselts, mis kuulus enamuses Kuressaare linnale, otsustas lahti saada senisest juhatuse liikmest **Aivar Arust**. Kuu aega pärast mehe vallandamist võeti ta aga tööle tagasi – ametlikult seetõttu, et mees oli parim kandidaat. Saaremaa meedias spekuleeriti aga, et otsustajaid hirmutas kohustus muidu Arule maksta lahkumishüvitiseks 645 671 krooni (41 000 eurot).

2008. aastal lahvas SEB likviidsusfondi skandaal: madala riskitaseme poolest reklaamitud fondi osakute väärtus kukkus järsku 13 protsendi võrra. Kuigi prohmakas olid süüdi pangajuhid kollektiivselt, viskus ambrasuurile SEB Varahalduse toonane juht **Rein Rätsep**. Kuigi mees lahkus ametist vabatahtlikult, määrati talle tänulike kolleegide poolt hüvitiseks 2,34 miljonit krooni (150 000 eurot). Pank hüvitas ka kõigile fondi klientidele tekkinud kahju.

Pärnu ekslinnapea **Vello Järvesalu** juhtis 2009. aastal taastusravikeskust Estonia, kui ta sai kriminaalsüüdistuse firmale 800 000 krooni suuruse kahju tekitamises. Poolteist kuud pärast Järvesalu usaldamatuse tõttu vallandamist otsustas seesama Estonia nõukogu määrata mehele 619 000 krooni (40 000 euro) eest hüvitist ja muid hüvesid. Lõpuks pidi Järvesalu siiski hüvitise tagastama.

Vello Järvesalu (paremal) pääses kohtust rahatrahviga. (Urmas Kaldmaa)

Sotsiaalministeeriumi raputas 2009. aastal puuetega inimeste toetusraha skandaal: puuduva IT-lahenduse tõttu ei jõudnud toetus õigel ajal 7000 abivajajani. Enne, kui minister Maret Maripuu ise tagasi astus, jõudis ta „koostöö mittelaabumise tõttu“ vallandada kantsler **Riho Tapferi**. Kantsler süüdistas alluvaid, kes talle probleemist teada ei andnud, ja lahkus 313 000 krooni (20 000 euro) suuruse hüvitisega.

Maripuu lahkus ministriametist oma soovil ja seega hüvitisele ei kvalifitseerunud.

Ilmselt kõige kurikuulsam lahkumishüvitise juhtum Eesti ajaloos on seotud Estonian Airiga. 2011. aasta suvel lennufirma etteotsa saanud **Tero Taskila** tuli üliambitsioonikate plaanidega ja põletas aastaga Estonian Airi rahakotti 26 miljoni euro suuruse augu! Pärast vallandamist pakuti Taskilale, et ettevõtte keerulise finantsseisu tõttu võiks ta loobuda lepingus ette nähtud kolme kuu palga suurusest hüvitisest, aga soomlane seda ideed ei toetanud. Taskilale tuli tasuda 99 684 eurot. Estonian Airi enam päästa ei õnnestunud.

Edgar Savisaar kõrvaldati korruptsioonikahtluse tõttu Tallinna linna peaa ametist 2015. aastal, kuid formaalselt jäi ta meeriks 2017 kohalike valimisteni, mil senine kohusetäitja Taavi Aas ameti üle võttis. Kuigi Savisaar oli jätkuvalt kohtu all – halva tervise tõttu lõpetati korruptsiooniasi tema kohta 2018. aasta suvel – määras Tallinn meerile eelnenud 11 aasta jooksul tehtud hea töö eest lahkumishüvitisena kolme kuu palga ehk 15 865 eurot.

Egdar Savisaar 2016. aastal Tallinna linnavolikogus. (Arno Saar)

Oma esimesel meeriajal, 2001–2004, lahkus Savisaar samuti kolme kuu palga suuruse preemiaga, kuid sellele lisandus ka 77 välja võtmata puhkepäeva tasu, nii et toona oli lahkumishüvitiseks 160 000 krooni ehk napilt üle 10 000 euro.

Tallinn saadab traditsiooniliselt inimesi erru väga heldete hüvitistega. Kui Tondiraba jäähalli juhtimises avastati ohtralt korruptsioonihõngulisi vigu, sai spordi- ja noorsooameti juhataja **Rein Ilves** lahkudes kaasa 15 210 eurot.

President **Kersti Kaljulaid** oli oma ametiaja esimese kolme aasta jooksul konservatiivsete poliitikute kriitika all, sest lisaks presidendipalgale sai ta igakuiselt peaaegu kaks korda suuremat summat, 12 000 eurot, oma eelmiselt ametikohalt, Euroopa Kontrollikojast. Kuna Luksemburgist maksti Kaljulaidile rohkem raha kui Eesti maksumaksja poolt, ei olevat riigijuht kodumaale lojaalne, kõlas süüdistus.

Laine Randjärvest ei saanudki lõpuks Eesti Kontserdi juhti.
(Stanislav Moškov)

2018. aasta sügisel valiti **Laine Randjärv** Eesti Kontserdi järgmiseks juhiks. Töö oleks pidanud algama 1. veebruarist. Riigikogulase siirdumine riigiettevõttesse oleks aga tähendanud, et Randjärv ei saa Toompealt lahkumishüvitisena 20 888 eurot ja nõnda soovis poliitik tööleastumisega oodata märtsikuiste riigikogu

valimisteni. Seepeale andis Eesti Kontsert teada, et enam nad Randjärve enda etteotsa ei oota.

Viimastel aastatel on olnud põhjust rääkida ka ministrite ametist lahkumisega seotud hüvitusnüanssidest. 2018. aastal jääknähtudega autoroolist tabatud ja riigihalduse ministri ameti maha pannud **Jaak Aab** sai 27 312 eurot, kuid pidi selle tagastama, sest omal soovil lahkuvale ministrile hüvitist mõeldud pole.

Rahast jäi ilma ka vaid päeva ametis olnud väliskaubandus ja IT-minister **Marti Kuusik**, kes koduvägivallasüüdistuste tõttu tagasi astus. Kuusik läks 31 458 eurot ehk kuuekordset kuupalka küsima kohtu kaudu, väites, et peaminister Jüri Ratas lubas talle seda maksta. Lõpuks Kuusik siiski loobus nõudest.

29 TUNDI: Marti Kuusiku käes on rekord lühimat aega ametis olnud ministrina. (Robin Roots)

Maaeluminister **Mart Järvik**, kellele sai saatuslikuks listeeriaskandaal ja tema nõuniku huvide konflikti küsimus, keeldus ise lahkumisavaldust sisse andmast. See tähendas, et Ratas pidi ta vallandama, ja sellisel juhul saab minister kaasa lahkumishüvitise 31 458 eurot. Järviku viimaseks sammuks ministrina oli vallandada tema meilivahetuse lekitanud kantsler **Illar Lemetti**, kes sai lahkumishüvitiseks 28 312 eurot.